KS. GRZEGORZ PAWŁOWSKI

ur. 1931; Zamość

Miejsce i czas wydarzeń	Zamość, II wojna światowa
Słowa kluczowe	Zamość, Izbica, II wojna światowa, rodzice, ojciec, Griner, MEndel, matka, Griner, Mariem, rodzeństwo, Griner, Sura, Griner, Szajndla, Niemcy, Żydzi, Holokaust, getto w Zamościu, akcje, likwidacja zamojskiego getta, wygnanie Żydów do Izbicy

Getto w Zamościu i wygnanie Żydów do Izbicy

Ciągle były akcje, pamiętam wracałem do domu, byłem w mieście i tam Niemcy stali z karabinami, śmiali się, mieli chyba pomocników, nie Niemców. Poszedłem do domu, [tam] wszyscy byli przerażeni, że coś będzie. Zaczęła się akcja, zaczęli wyganiać Żydów, ze strachu schowałem się pod łóżko. Słyszeliśmy dwa strzały gdzieś w korytarzu na zewnątrz i płacz wypędzanych. Kiedy wszystko się uspokoiło, ojciec mi powiedział, żebym wyszedł zobaczył co się dzieje. Na korytarzu leżał we krwi nasz krewny, na zewnątrz jego ojciec.

Potem urządzano getto w Zamościu. Ojciec chodził do przymusowej pracy do Niemców. Pewnego razu powiedział do nas: „Nie wiem czy wrócę.” i żegnał się z nami. Powiedzieliśmy: „Jeżeli nie wiesz czy wrócisz, to dlaczego idziesz? Nie idź!”. On mówi: „Muszę pójść.”. Więc poszedł i rzeczywiście już nie wrócił.

W getcie ciągle żyliśmy strachem, też były akcje, łapanki. Raz wyprowadzono jednego Żyda na ulicę, żona [jego] chciała mu dać płaszcz. [Niemiec] mówi: „Jemu już płaszcz jest niepotrzebny.” i go rozstrzelali.

Było ciężko, czasem jakieś kobiety starały się do getta dostać, chciały coś sprzedać. Potem była likwidacja getta. Wszystkich Żydów przepędzono piechotą dwadzieścia jeden kilometrów do Izbicy. Była taka lekarka ze swoim synem i w drodze dała zastrzyk [z trucizną] jemu i sobie. Myśmy właściwie szli piechotą, chociaż mamusia potem wynajęła jakąś furmankę i sama szła, a dwie siostry i ja [jechaliśmy]. Tak samo inni też wynajmowali furmanki.

Data i miejsce nagrania	2006-12-27, Tel Awiw-Jafa
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Transkrypcja	Marzena Baum
Redakcja	Weronika Prokopczuk
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"